

Masterproef

Zelfontdekking - door naar Perzische tapijten te kijken

خودشناسی از طریق نگاه به فرش ایرانی. چنان که مولانا می گوید:
بیرون ز تو نیست هرچه در عالم هست در خود بطلب هر آنچه
خواهی که تویی

Kimia Rabieh

Masterproef: Interieurarchitectuur

The Practice of motion

Studentennummer: R 0722271

Promotor: prof. dr. Peter Vansteenkiste Muylle,

Co- promotor: Benoit Vandevoort

Het universum is niet buiten jou. Kijk in jezelf; Alles in het universum zit in jou, vraag alles van jezelf. "Rumi"

The universe is not outside of you. Look inside yourself; everything that you want, you already are."Rumi"

Inhoudstafel

1. Dankwoord:	4
2. Introductie.....	5
3. Textiel en verplaatsing	6
4.Textiel en culturele significatie	8
4.1 Tapijt en ervaren van goddelijke liefde.....	10
4.2 Poëzie en spiritualiteit	10
4.3 Poëtische Tapijten: De Betovering van Geweven Woorden	10
4.4 De Principes van Waarneming.....	10
4.5 Geometrische Symboliek	11
4.6 Lagen van Bewustzijn en Verbinding met het Spirituele	11
5. Tapijt en ruimtelijkheid	14
5.1 Binnentuinen in de traditionele huizen van Iran/ Hayat.....	14
5.2Tuinen in de stad, tapijten in de stad.....	18
6. Ontwerpen	21
6.1 Geweven verhalen	22
6.2 Perzische Tuinen een Verweven Pad van Groei.....	27
6.2.1 Ingang.....	27
6.2.2 Water.....	27
6.2.3 Paviljoen.....	27
6.2.3.1 Spiegels door de Lens van Michel Foucault.....	28
6.3 Symbolische huis	28
7.Reflectie:	30
8. Literatuurlijst:	31

I. Dankwoord:

Ik wil mijn dank betuigen aan Prof. Dr. Peter Vansteenkiste Muylle voor zijn onschatbare hulp tijdens de duur van mijn masterproef. Zijn begeleiding en aanmoediging hebben bijgedragen aan het succes van mijn onderzoek. Ik ben hem zeer dankbaar voor zijn expertise, wijsheid en betrokkenheid bij mijn project. Daarnaast wil ik mijn copromotoren, Benoit Vandevoort en Maxime Vancoillie, bedanken voor hun waardevolle suggesties en steun.

Ik betuig mijn oprechte dank aan mijn ouders voor hun onschatbare steun tijdens mijn masterproef, ondanks de fysieke afstand tussen ons. Hun niet-aflatende aanmoediging en hulp zijn onmisbaar geweest voor mijn succes. Bovendien ben ik mijn vriend en zijn familie enorm dankbaar dat ze met liefde, steun en warmte zijn binnengekomen om de leegte te vullen die mijn ouders hebben achtergelaten. Hun aanwezigheid in mijn leven en onvoorwaardelijke steun zijn een bron van onmetelijke troost en kracht geweest.

Ten slotte wil ik mijn vrienden bedanken voor hun waardevolle steun bij het schrijven van mijn masterproef. hun vriendschap en aanmoediging hebben een enorm verschil gemaakt.

Kimia Rabieh

2. Introductie

Voor mijn afstudeerproject wilde ik een zo persoonlijk mogelijk concept creëren. In de loop van mijn vijf jaar binnenhuisarchitectuurstudie heb ik begrepen dat je jezelf eerst goed moet leren kennen voordat je een concept aanneemt. Om dit te bereiken heb ik het laatste deel van mijn studie gebruikt als een gelegenheid voor persoonlijke reflectie.

Mijn verhuis van Perzië naar België was een reis van zelfontdekking. Ik vroeg me voortdurend af wie ik was, en waar ik werkelijk thuishoorde. Het voelde alsof ik in het ongewisse was tussen twee identiteiten. Ik was vastbesloten een evenwicht te vinden, een perfecte harmonie tussen de twee. Door mijn innerlijke reis probeer ik een manier te vinden om de kloof tussen beide identiteiten te overbruggen. Ik vind ook dat het beantwoorden op deze vraag relevant is aangezien mijn levensverhaal herkenbaar zou kunnen zijn voor degene die het ook meegeemaakt hebben.

Aan het begin van mijn onderzoek wilde ik het idee van verhuizen onderzoeken, en welk soort voorwerpen mensen meenemen om een plek als thuis te laten voelen. In de loop van mijn interviews bleek dat textiel een van de populairste voorwerpen was die mensen meenamen. Textiel in vele vormen, van dekens tot tapijten en wandkleden. Ze worden allemaal vaak gebruikt om een nieuwe ruimte vertrouwder en comfortabeler te laten aanvoelen. Deze voorwerpen hebben eerder een symbolische betekenis en geven een gevoel van continuïteit en verbondenheid met het verleden.

Na mijn interviews beseftte ik de parallellen tussen mijn cultuur en het belang van textiel in de Perzische samenleving. Het deed me denken aan het Perzische tapijt en het belang ervan in onze huizen en geschiedenis. Het Perzisch tapijt is een boeiende metafoor om uit te drukken wie ik ben en om het verhaal van mijn leven te vertellen. Het is een ingewikkeld kunstwerk dat zowel visueel aantrekkelijk als diepgaand is. Elk element van het tapijt is zorgvuldig vervaardigd en heeft een verborgen betekenis die, wanneer ze wordt ontrafeld, een duidelijk verhaal onthult. De symbolen, patronen en kleuren van het tapijt komen samen om een uniek verhaal te creëren en iets te communiceren.

Ik zal in deze nota het belang van textiel in Perzië en zijn culturele en architecturale significatie bespreken. Ik zal het ook hebben over de binnentuinen van de traditionele Perzische huizen als ook de tuinen in de stedelijke context. In het algemeen zal deze nota zich de vraag stellen hoe een ontwerper culturele codes inschakelt om zijn eigen ideeën uit te drukken.

Na het beantwoorden van deze vraag wil ik een installatie maken die een weerspiegeling van mezelf is, een plek waar ik de diepten van mijn innerlijk kan verkennen en me verbonden kan

voelen met mijn verleden, heden en toekomst. Deze ruimte zal een plek zijn waar ik heen kan gaan om mijn onderbewustzijn aan te boren en geestelijk aanwezig te zijn, maar die ik niet fysiek kan betreden. Deze ruimte zal gevuld zijn met symbolen en betekenissen en zal me een gevoel van verbondenheid bieden.

3. Textiel en verplaatsing

De tapijten en textiel in het bijzonder moeten gezien worden als een verbindend element, een middel om de complexiteit van verplaatsing samen te brengen - of dat nu tussen generaties, culturen of visuele landschappen is. We kunnen ze zien als een soort brug, die twee punten verbindt die anders ver weg en los van elkaar lijken. Tapijten en textiel kunnen dienen als metafoor voor de beweging van mensen en ideeën, en als een fysieke herinnering aan de verbindingen tussen ons allen. Ze kunnen ook dienen als herinnering aan onze gedeelde geschiedenis en de verhalen die in de loop der tijd zijn doorgegeven. Op deze manier kunnen tapijten en textiel een tastbare verbinding vormen tussen het verleden en het heden, en de kloof helpen overbruggen tussen schijnbaar verschillende culturen en ervaringen. (Babayan & Pifer, 2018 p. 215) De term 'textiel' heeft etymologische wortels die het idee oproepen van verhalen die wachten om gedeeld te worden. In wezen combineert het concept van textiel zowel tastbare als immateriële elementen van het erfgoed van een cultuur, en laat zien hoe objecten kunnen dienen als vaten voor zowel fysieke als symbolische verhalen. Het textielmotief dient als een verbindende factor tussen verschillende kunstenaars en biedt tegelijkertijd ruimte voor individuele interpretatie en verkenning. Het is deze dualiteit die textielkunst onderscheidt en toch samenbrengt. (Babayan & Pifer, 2018 p. 215)

Tapijten en textiel zijn, in tegenstelling tot meubels en andere logge voorwerpen, heel eenvoudig te verplaatsen. Dat komt door hun zachte en kneedbare aard, waardoor ze zonder problemen kunnen worden opgerold en vervoerd. Bovendien zijn ze door hun lichte gewicht gemakkelijk te dragen, waardoor ze ideaal zijn voor als je ze snel en efficiënt van de ene plaats naar de andere moet verplaatsen. Toen ik de bewoners van bejaardentehuis Magnolia ter Jette interviewde, viel me een gemeenschappelijk thema op in hun antwoorden: textiel. Toen deze mensen van hun vaste huis naar eenpersoonskamers verhuisden, leek het alsof ze een onzichtbaar stukje comfort meenamen - een dekbed, een deken over een stoel gedrapeerd, of zelfs gewoon wat stof weggestopt in de hoek. Textiel was de manier waarop ze deze nieuwe ruimte als thuis lieten voelen en troost boden in een onbekende omgeving.

Na mijn interviews beseftte ik de parallellen tussen mijn inheemse cultuur en het belang van textiel in de Perzische samenleving. Dit deed me denken aan het alomtegenwoordige Perzische tapijt, dat een belangrijke plaats inneemt in onze huizen en geschiedenis. Wat me ook opviel tijdens mijn verblijf in België was dat veel Iraniërs opgevouwen kilim of Perzische tapijten meenemen in hun koffers als ze van Iran naar het buitenland verhuizen. Ik vind dit echt een prachtig gebaar, omdat het voor hen een manier is om een stukje van hun land mee te nemen in de vorm van textiel. Het is een herinnering aan hun thuis en de cultuur waar ze vandaan komen, en ik geloof dat ze zich daardoor meer verbonden voelen met hun wortels, zelfs als ze ver weg zijn. Het is volgens mij ook een daad van patriottisme.

Afbeelding 1

Afbeelding 2

Afbeelding 3

Afbeelding 4

¹ A kilim is a flat tapestry-woven carpet or rug traditionally produced in countries of the former Persian Empire, including Iran, the Balkans and the Turkic countries. Kilims can be purely decorative or can function as prayer rugs. Modern kilims are popular floor coverings in Western households.

4. Textiel en culturele significatie

Al duizenden jaren worden Perzische tapijten vereerd als ingewikkelde meesterwerken, volledig met de hand vervaardigd door middel van ingewikkelde weef- en knooptechnieken. Met name Iran is de bewaarder geworden van deze oude traditie, zowel bekend als Perzische tapijten als magische tapijten. De term 'magie' verwijst naar de zorgvuldige selectie van materialen, kleuren en patronen die bij het weefproces worden gebruikt, evenals de precieze knopen die worden gelegd. De ware betovering ligt echter in de vaardigheid en het kunstenaarschap van de wever zelf. Deze tapijten zijn ook vaak genoemd naar de stad, het dorp of de stam waar ze vandaan komen, wat een interessant inzicht geeft in de cultuur en geschiedenis van het gebied. (Ghazizadeh-Tehrani, pp.1-2)

Door de eeuwen heen hebben de Perzische tapijten de boodschap van de wever overgebracht met behulp van symbolische afbeeldingen. Met name Isfahan, de hoofdstad van de Safavid-periode (1502-1736), had een diepgewortelde traditie van het gebruik van symboliek in hun tapijten. In het begin van de Safavid-periode werden tapijten versierd met patronen en afbeeldingen die symbolische betekenissen overbrachten via een samensmelting van kleuren, ontwerpen en vormen. Het is vermeldenswaard dat ze deze symbolen vaak gebruikten om religieuze concepten of traditionele verhalen weer te geven. Door het gebruik van symboliek zagen de tapijten er niet alleen mooi uit, maar brachten ze ook cruciale boodschappen over aan iedereen die ze aanschouwde. (Sachs, 2023, p. 274)

Perzische tapijten zijn gebaseerd op de principes van balans en ritme en maken gebruik van een scala aan levendige kleuren. Deze tinten zijn samengesteld uit natuurlijke kleurstoffen, afkomstig van planten en andere organische bronnen. Als gevolg hiervan hebben de kleuren die in deze tapijten worden gebruikt een symbolische betekenis. De kleur rood, die staat voor vitaliteit, vreugde, moed en welvaart, wordt bijvoorbeeld vaak gebruikt in Perzische tapijten vanwege het vermogen om verbluffende ontwerpen te creëren met een breed spectrum aan visuele effecten. Interessant is dat het bekend was dat vroege tapijtwevers rood gebruikten om de aandacht op hun patronen te vestigen. Aan de andere kant symboliseert de kleur blauw eerlijkheid, loyaliteit en suprematie, en na het gebruik van rood en beige/wit is het een van de meest voorkomende kleuren in Perzische tapijten. (Javadi & Fujieda, 2021, p. 27)

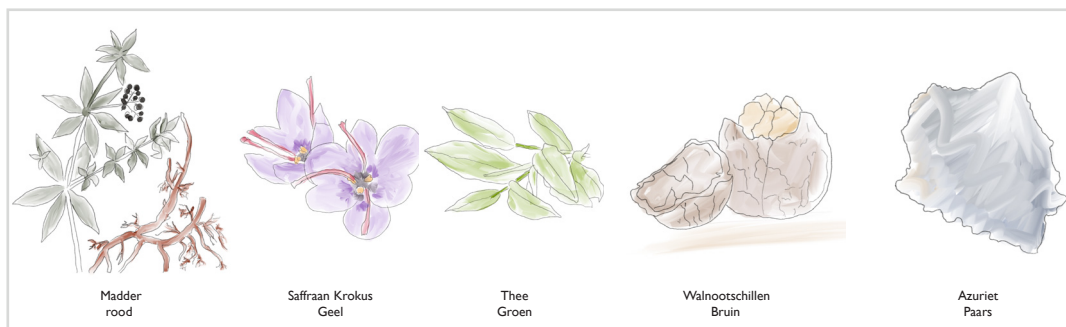
Perzische tapijten brengen ons terug naar onze roots en herinneren ons aan ons gedeelde erfgoed. Ze roepen herinneringen op aan gelukkige tijden doorgebracht met geliefden bij een kopje thee, spelletjes spelen met vrienden of gewoon samenkomen en praten. Deze tapijten fungeren als een brug tussen mensen en herinneren hen aan de diepe verbindingen en banden die tussen hen bestaan. Door hun aanwezigheid bevorderen ze een gevoel van gemeenschap en saamhorigheid, waardoor deze relaties tot leven komen.

Afbeelding 5

Afbeelding 6

Afbeelding 7

Afbeelding 8

4.1 Tapijt en ervaren van goddelijke liefde

De complexe patronen van Perzische tapijten zijn al sinds de oudheid een bron van fascinatie voor de mensheid. Om de raadselachtige geheimen die in deze ontwerpen verborgen liggen te ontdekken, moeten we de oorsprong van de menselijke beschaving onderzoeken. Bij het ontstaan van de schepping was er alleen vormloosheid. Er ontstak echter een vonk van creativiteit in de mensheid en die creatieve energie werd weerspiegeld in de ingewikkelde en goddelijke ontwerpen van Perzische tapijten. Deze ontwerpen zijn een uitnodiging om goddelijke liefde te ervaren en onze reis terug te volgen naar de bron van onze creatieve geest: de Schepper die leven in ons heeft geblazen. (Samavat, 2008, p.14)

4.2 Poëzie en spiritualiteit

De oude Perzen hadden een diepgaand begrip van het universum en zijn mysteries, en ze probeerden deze kennis te delen met de rest van de mensheid door middel van poëzie. Deze gedichten waren bedoeld als meer dan louter vermaak; in plaats daarvan waren ze bedoeld om mensen te inspireren en te verheffen, en hen te helpen een spirituele verbinding te maken met het goddelijke. Gedurende vele eeuwen hebben deze gedichten gediend als een krachtig instrument voor spirituele groei en verlichting, en bieden ze diepgaande inzichten en wijsheid die kunnen worden toegepast op ons eigen leven. (Samavat, 2008, p.87)

4.3 Poëtische Tapijten: De Betovering van Geweven Woorden

Later na twaalfde eeuw werden deze esoterische ideeën geïntroduceerd in Perzische tapijten en aangepast in het ontwerpen van de Perzische tapijten. De kunst van het weven wordt door Perzische dichters vaak vergeleken met het ambacht van poëzie. Dichter wordt gezien als een wever, die behendig woorden verstrengelt tot een tapijt van ritme en rijm. Gedachten zijn heel boeiend omdat ze heel krachtig zijn en kunnen de fysieke wereld transformeren. Soefidichters zagen de gedachte als een beeldhouwer die aan de werkelijkheid hakte tot de gewenste vorm was bereikt. Om dit concept uit te drukken gebruikten ze symboliek in hun kunst, door vormen en kleuren samen te weven tot een tapijt van betekenis dat de kijkers naar een plaats van begrip kon brengen. Door deze praktijk probeerden soefidichters te laten zien hoe onze gedachten ons leven kunnen beïnvloeden en ons dichter bij spirituele waarheden kunnen brengen. (Samavat, 2008, p.88)

4.4 De Principes van Waarneming

Er zijn drie belangrijke principes waarmee rekening moet worden gehouden bij het bekijken van Perzische tapijten. Het eerste principe is dat van het doorlopende ontwerp. Dit principe is van toepassing als de waarnemer in staat is uit zijn comfortzone te stappen en objectief naar het tapijt te kijken.

Het is belangrijk om de continuïteit te kunnen herkennen van de vormen en patronen die in het tapijt aanwezig zijn. Het tweede principe is dat van de meervoudige betekenis. Ieders interpretatie van de tapijten zal gebaseerd zijn op hun eigen individuele perceptie van de wereld, zowel hun innerlijke als hun uiterlijke wereld. Het is belangrijk om de verschillende betekenissen te kunnen herkennen die kunnen worden afgeleid uit het kijken naar het tapijt. Het derde principe tenslotte is dat van de dieptewaarneming. Om de ontwerpen correct te bekijken is het belangrijk alle vijf zintuigen te kunnen gebruiken om de nuances van de ontwerpen te herkennen. Door de verschillende lagen van het ontwerp te kunnen herkennen, krijgt de toeschouwer meer waardering voor het vakmanschap waarmee het tapijt is gemaakt. (Samavat, 2008, p.89)

4.5 Geometrische Symboliek

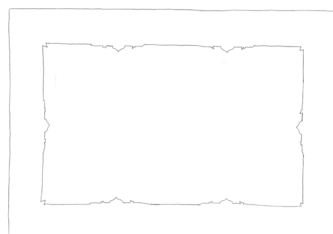
Perzische tapijten worden verondersteld geometrische ontwerpen te hebben die stadia van spiritueel bewustzijn symboliseren op het pad naar eenheid met God. De patronen, vaak met vierkanten en rechthoeken, vertegenwoordigen stabiliteit door het getal vier. Daarnaast is er ook het gebruik van interne vierkanten met vier ontworpen hoeken. Over het algemeen is er een centraal ontwerp samengesteld uit meerdere geometrische patronen zoals medaillon, kandelaar of bloemen met talloze bloemblaadjes. De koepel, vaak te zien op het tapijt, symboliseert de tijd, terwijl het vierkant wordt gezien als een weergave van de ruimte. (Samavat, 2008, p.88-90)

4.6 Lagen van Bewustzijn en Verbinding met het Spirituele

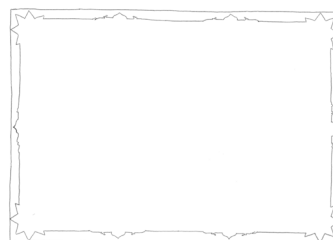
Zoals ik al vermeld heb, vertegenwoordigen de verschillende lagen van het tapijt verschillende stadia van bewustzijn. De bewuste geest, vertegenwoordigd door een buitenste vierkant of rechthoek met vier hoeken die noord, zuid, oost en west vertegenwoordigen, wordt ervaren door de vijf zintuigen en de geest. Het bevat het onderbewustzijn - een dieper niveau van begrip dat zich ontvouwt in de vier stadia van bewustzijn, afgebeeld door binnenste vierkanten in elke hoek. Ten slotte is er een spiritueel rijk dat wereldse kennis overstijgt; het symboliseert onze grotere verbinding met dingen buiten ons. Uiteindelijk vertegenwoordigt bovenbewustzijn onze diepste verbinding met God, een verbinding die verder gaat dan de fysieke wereld en ons normale dagelijkse bewustzijn. Deze verbinding wordt vaak gesymboliseerd door een centraal ontwerp dat onafhankelijk is binnen een bepaalde ruimte, wat de scheiding van de rest van het idee illustreert. Deze scheiding is belangrijk omdat het de kracht en het belang van de bovenbewuste geest aantoonst en zijn vermogen om ons dichterbij onze spirituele doelen te brengen. (Samavat, 2008, p.90)

Dit laat toe tot interpretatie dat de buitenste randen van een tapijt een tweeledig doel heeft: dienen als beschermer en als scheidingswand van het hoofdgebied. Dit creëert een grens die consequent de betekenis van het focale ontwerp benadrukt. De ware essentie van het tapijt ligt in het mystieke en dromerige centrum - een goddelijk hart van verleidelijke gratie. Bovendien moet worden erkend dat de randen van het tapijt een grens bepalen die eerbied vereist. Bij het betreden van iemands huis is het belangrijk respect en hoffelijkheid in gedachten te houden door vast te houden aan de traditie om schoenen uit te doen voordat u contact maakt met het tapijt.

Bewuste geest

Buitenste secundaire grens

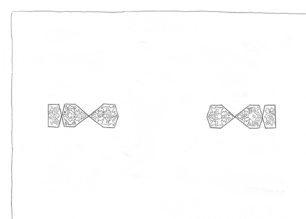

Onderbewustzijn

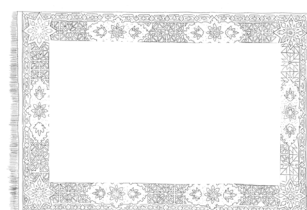
Buitenste secundaire grens

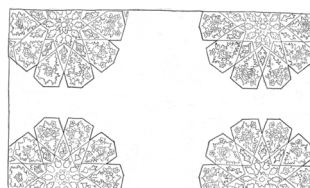
Hanger

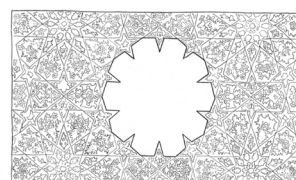
Hoofd grens

Hoeken

Veld

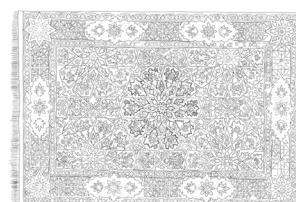

Bovenbewuste geest

Centraal medaillon

Gekozen Perzische tapijt
Isfahan (mijn regio)

Afbeelding 9

5. Tapijt en ruimtelijkheid

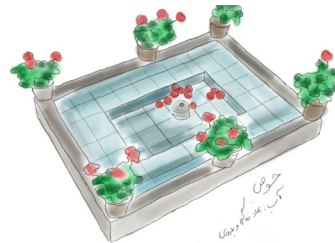
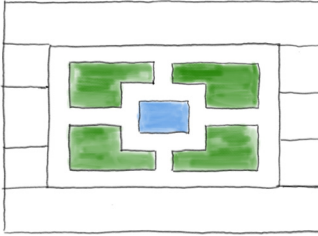
Tapijt weven en architectuur hebben in Iran een lange en diepe relatie met elkaar. Deze relatie wordt weerspiegeld in de traditionele ontwerpen, motieven en symbolen die in beide gebieden worden gebruikt. Wat ook interessant is dat in de traditionele huizen werd de grootte van de kamer bepaald aan de hand van de grootte van een tapijt. (Shahri & Henareh Ashgehsou, 2019, p.1) Naast de bepaling van de grootte van de ruimte waren de tapijten als een weerspiegeling van de tuinen in Iran- een visuele weergave van de schoonheid en sereniteit. Van de manier waarop bloemen bloeiden tot hoe paden kromden en door elkaar liepen. Tuin als de mogelijkheid om een andere wereld binnen te stappen - een wereld vol weelderig groen en vredige momenten in de natuur. De Iraanse mentaliteit beschouwt de tuin als een integraal onderdeel van hun cultuur en identiteit. Dit is al eeuwen zo en de relatie tussen de tuin en de Iraanse cultuur heeft elkaar door de geschiedenis heen beïnvloed. Deze nauwe band heeft ervoor gezorgd dat in de hele Iraanse cultuur het ontwerp van de tuin of zijn mentaliteit terug te vinden is in verschillende kunstvormen, zoals tapijt weven, kunstnijverheid, schilderkunst, poëzie en proza schrijven. (Shahcheraghi & Eslami, 2008, p.2)

5.1 Binnentuinen in de traditionele huizen van Iran/ Hayat

In centrale en zuidelijke regio's van Iran houdt de architectuur van huizen rekening met het koude weer, en de meeste hebben zowel een binnen- als een buitenruimte. De binnenruimte is meestal omsloten terwijl er ook een open binnenplaats is opgenomen. Omgekeerd worden in gebieden met milder weer tijdens het hoogseizoen veel activiteiten buiten uitgevoerd. In traditionele Iraanse huizen wordt de centrale binnenplaats gewoonlijk de "binnentuin" of "Hayat" in het Farsi genoemd. De term "Hayat" vertaalt zich naar "ommuurde tuin", en de binnenplaats is typisch een vierkante of rechthoekige open ruimte, begrensd door kamers en gangen. Met kamers die aan een of meer zijden zijn gebouwd, ontstaat er een enorme ruimte zonder dak, die wordt beschouwd als het hart en het centrum van het huis. Hoewel het Hayat-gebied niet noodzakelijkerwijs in het geometrische middelpunt van een huis ligt, is het een cruciale ruimte voor het uitvoeren van verschillende activiteiten en het verbinden van verschillende delen van het huis. (Mansuri & Ünlü, 2018, p48) Het dient als ontmoetingsplek voor gezinsmaaltijden, genieten van een kopje thee en van de schoonheid van de natuur. Hayat wordt vaak gezien als een sociale hub die een oase van onafhankelijkheid, privacy en familiaal comfort biedt.

Het gesloten en afgezonderde ontwerp van Iraanse tuinen roept misschien vragen op, maar in de Iraanse cultuur is privacy voor gezinnen van het allergrootste belang. Deze binnenplaatsen zijn opzettelijk gebouwd om traditionele en religieuze overtuigingen te volgen, en hebben in de loop der jaren veranderingen ondergaan, waardoor ze bekend zijn geworden om hun introverte architectuur. De nadruk op de privacy van het gezin komt duidelijk naar voren in de introversie van deze huizen. (Hosseini, Nik Ethegad, Uson Guardiona & Armesto Aira, 2015, p.2) Om kort samen te vatten, de binnentuinen hebben meerdere doelen: ze dienen als privacy barrière, verbinden verschillende delen van het huis met elkaar, creëren een weelderige en verlichte sfeer, bieden een rustig toevluchtsoord voor gezinsleden en helpen bij het organiseren van verschillende kamers.

De binnentuinen hebben een essentieel onderdeel in hun kern: een vijver die dient als een weergave van de oorsprong van het leven. De centrale ligging ervan benadrukt het belang ervan, en het fungeert als een herinnering om de natuur te waarderen en te beschermen. Water wordt algemeen erkend als een fundamenteel element en een principe van onderlinge verbondenheid. In de aanwezigheid van deze vijver zijn, geeft een gevoel van kalmte, innerlijke sereniteit en afstemming met de natuurlijke wereld, wat resulteert in een gevoel van verbondenheid met iets dat veel groter is dan jezelf. (Bavandian, 2017, p68)

Afbeelding 11

Afbeelding 12

Afbeelding 13

Afbeelding 14

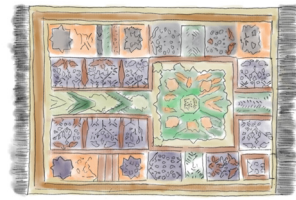
5.2 Tuinen in de stad, tapijten in de stad

Het Iraanse tapijt is als een luchtfoto van een tuin, waardoor de kijker een transcendente visie ervaart die goddelijk inzicht biedt. Het streven van de mens naar een aards paradijs wordt belichaamd door een tuin. In oude Griekse vertalingen van de Bijbel werd zo'n utopie 'paradijs' genoemd, terwijl het in het Hebreeuws 'Eden' heette. De Perzische cultuur noemde het een 'pardis', wat ommuurde tuin betekent, afgeleid van 'paridaiza' of ommuurde omheining. Perzische tuinen onderscheiden zich al lang door hun muren van dikke baksteen, die het hele rechthoekige plan omsluiten en een intieme interactie creëren tussen mens en natuur. Dit wil aantonen dat het droge klimaat van Iran de bevolking een enorm respect voor natuur en water heeft opgewekt. (Mahmoudi Farahani, Motamed & Jamei, 2016)

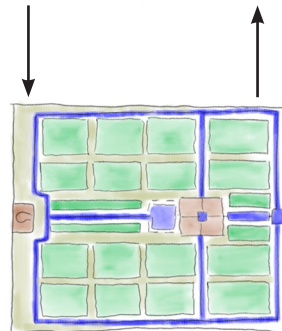
Binnen het plan van de Perzische tuinen zijn er drie onbetwistbare elementen aanwezig; ingang, water en paviljoen. De ingang van de Perzische tuinen is altijd ontworpen om uitnodigend en esthetisch te zijn, en leidt de bezoekers langs een pad dat wordt omlijst door water en vegetatie. Aan het einde van deze reis staat het paviljoen, een structuur die vaak ingewikkeld is, ontworpen en omgeven door weelderig groen. Water is een essentieel en heilig element in deze tuinen, en bevindt zich meestal in het centrum, als symbool voor de navel van de wereld. Deze waterpartij wordt meestal versterkt met een fontein of een bassin, en de hele tuin is zo ontworpen dat hij daaromheen samenkomt. Water is ook een dynamische aanwezigheid in de tuin, nooit stilstaand maar altijd in beweging. Om het in beweging te houden, zijn op het hele terrein hellingen aangebracht. Bezoekers komen op het laagste niveau binnen en volgen de hoofdstroom, stijgend via de hellingen tot ze het paviljoen op de bovenste verdieping bereiken. (Mahmoudi Farahani, Motamed & Jamei, 2016)

Aanvankelijk concentreerde mijn onderzoek zich op tapijten, die veel voorkomen in interieurontwerp. Toen ik echter dieper ging graven, merkte ik dat ik buiten de muren van huizen werd getrokken. Ik raakte gefascineerd door de binnentuinen van traditionele huizen en de levendige flora van stadstuinen. Uiteindelijk beseftte ik dat alle drie de omgevingen een gemeenschappelijk doel hadden: dienen als een oase voor de ziel. Ik vind het ook interessant hoe filosoof Michel Foucault een tuin definieert. Hij ziet tuinen als een symbolische belichaming van de hele wereld, een soort tapijt waar verschillende aspecten van de wereld samenkomen. Hij zag de tuin ook als een mobiele entiteit die door de ruimte kan bewegen. Om deze redenen gaf hij de tuin de naam "gelukkige universele heterotopie". (Foucault, 1967)

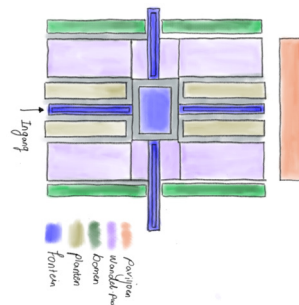
Het Perzische tapijt

Stadstuinen

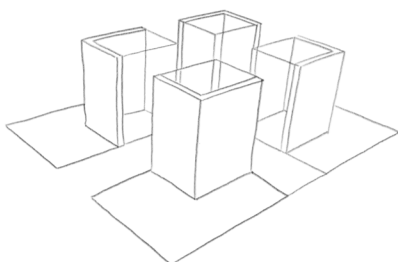
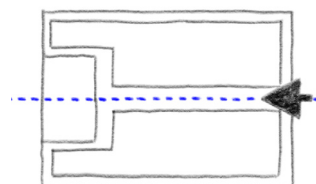
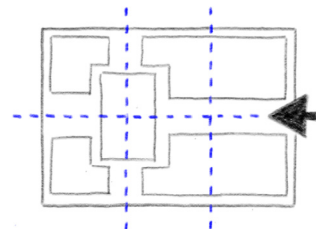
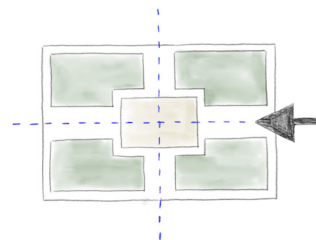
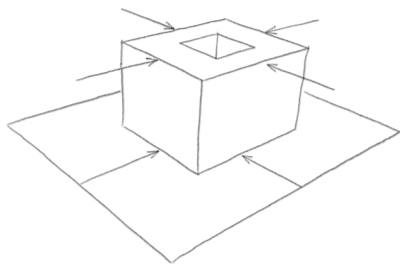
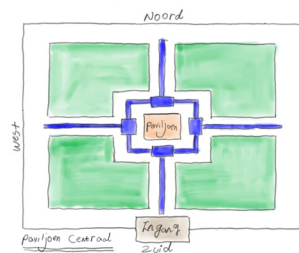

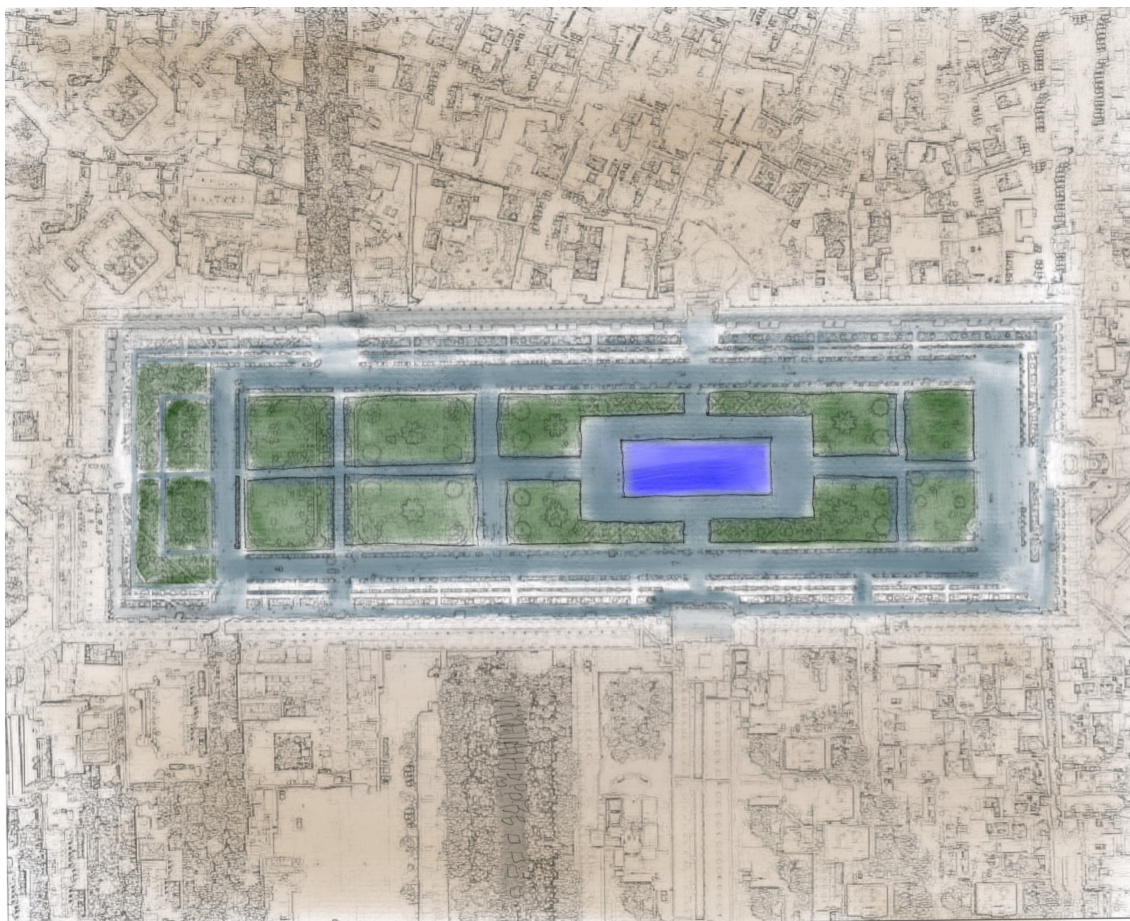
Stromend water

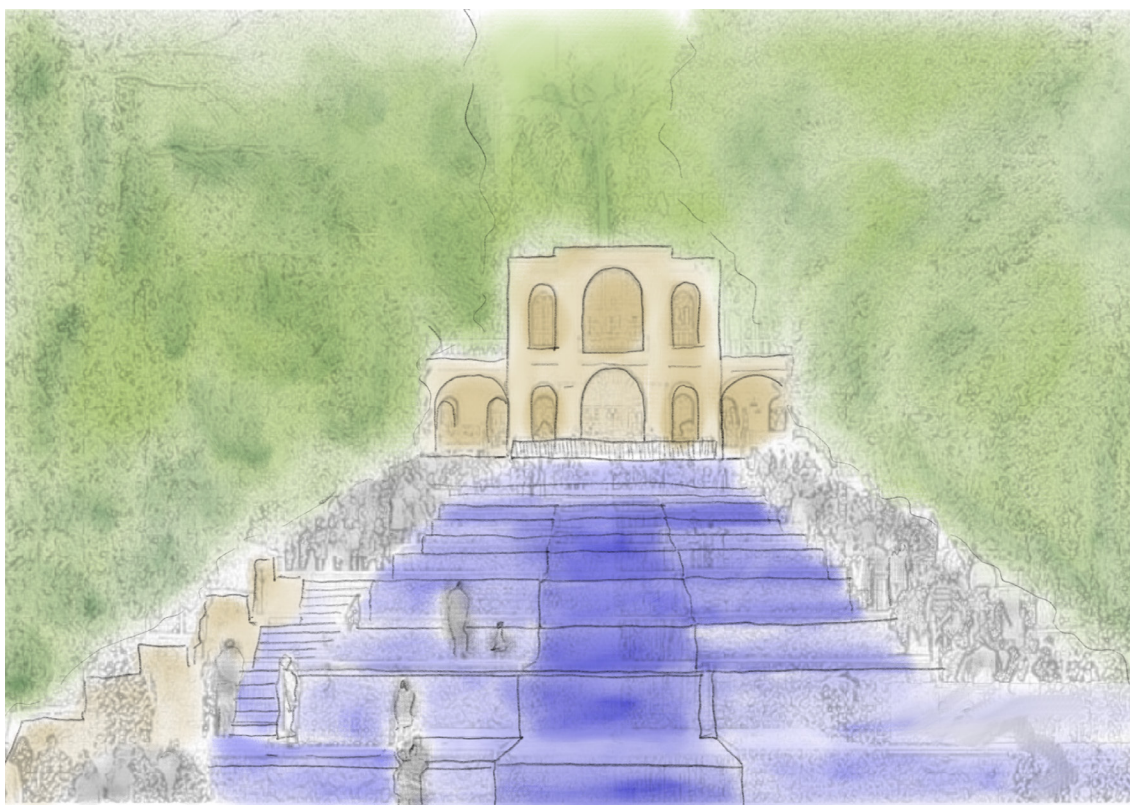
Het centrale element: Paviljoen

Vergelijkbaar met Centraal medaillon in het tapijt

Afbeelding 16: eigen tekening

Afbeelding 17: eigen tekening

6. Ontwerpen

Nadat ik me had laten inspireren door het culturele en ruimtelijke belang van tuinen en tapijten, verdiepte ik me in gedegen onderzoek. Het resultaat was een gepersonaliseerde ruimtelijke installatie die mijn levensverhaal vertelde. Het ontwerp is gestructureerd rond de verschillende stadia van mijn leven en belicht belangrijke, levens veranderende momenten vanaf mijn achttiende tot mijn huidige leeftijd. De installatie is geschaald volgens mijn leeftijd, waarbij elke vier meter een verstreken jaar vertegenwoordigt. Uiteindelijk nodigt de installatie kijkers uit om een kijkje in mijn leven te nemen en er hun eigen invulling aan te geven. Door mijn ontwerp wil ik een meeslepende ervaring creëren die de kijkers in staat zou stellen mijn leven te verkennen en een dieper inzicht te krijgen in mijn reis. Het is ook belangrijk om op te merken dat mijn installatie zowel van rechts naar links als van links naar rechts geïnterpreteerd kan worden vanwege ons schrijfsysteem in het Perzisch.

Aan het begin van mijn ontwerpuitleg wil ik graag een persoonlijke anekdote delen en hoe bepaalde elementen zich verhouden tot mijn ontwerp. Toen ik achttien was, begon ik gedurfd aan een eenzame trektocht naar Europa. Deze beslissing kwam niet zonder uitdagingen. Ik moest het comfort van mijn familie, vrienden en vertrouwde omgeving verlaten die ik in de loop der jaren was gaan koesteren. De gedachte om opnieuw te beginnen was intimiderend, maar ik herkende het als een noodzakelijke stap die ik moest nemen.

Mijn geboorteplaats is Shiraz, Iran, en ik bracht mijn vormingsjaren door in Isfahan, waar mijn moeder me opgaf voor zwemlessen toen ik nog maar tien jaar oud was. Ik voelde me aangetrokken tot het water en werd al snel bedreven in zwemmen. Uiteindelijk wierp mijn harde werk en toewijding zijn vruchten af en werd ik geselecteerd om deel te nemen aan verschillende wedstrijden. De opwindende kans maakte me opgetogen en ik begon me af te vragen of ik ooit zou kunnen deelnemen aan de Olympische Spelen. Iran is echter een land met tal van sociale en politieke beperkingen die de aspiraties van mensen kunnen belemmeren. Helaas is een van de meest prominente beperkingen dat vrouwen niet mogen deelnemen aan olympische wedstrijdzwemmen. Het verlaten van mijn land had verschillende redenen - deze beperking was er één van.

Mijn ontwerp heeft drie verschillende interpretaties. De eerste is geworteld in de tapijten die ik heb gebruikt en roept gevoelens op van comfort en stabiliteit die ik in mijn reis zocht. De tweede is verbonden met de stadstuinen die in het ontwerp zijn opgenomen en die de dynamische en altijd veranderende aard van het leven vertegenwoordigen, gekenmerkt door groei en transformatie. De derde en laatste interpretatie is dat de hele installatie wordt gezien als een eindeloos lang symbolisch huis, waarin ik mentaal aanwezig ben.

6.1 Geweven verhalen

Mijn ontwerp bevat de integratie van verschillende onderdelen van het tapijt als een weerspiegeling van mijzelf. In eerste instantie kwam mijn inspiratie voort uit de analyse van de structuur van het tapijt aan het begin van mijn onderzoek, namelijk een buitenste secundaire rand (onderbewustzijn), een binnenste secundaire rand (bewuste geest), een hanger en een centraal medaillon (bovenbewuste geest). Deze vier componenten vormen de basis van mijn ontwerp, dat verder werd versterkt door de toevoeging van het principe van symmetrie. Bovendien zorgt het gebruik van verschillende symbolen en kleuren in mijn ontwerp ervoor dat het kan functioneren als medium voor communicatie.

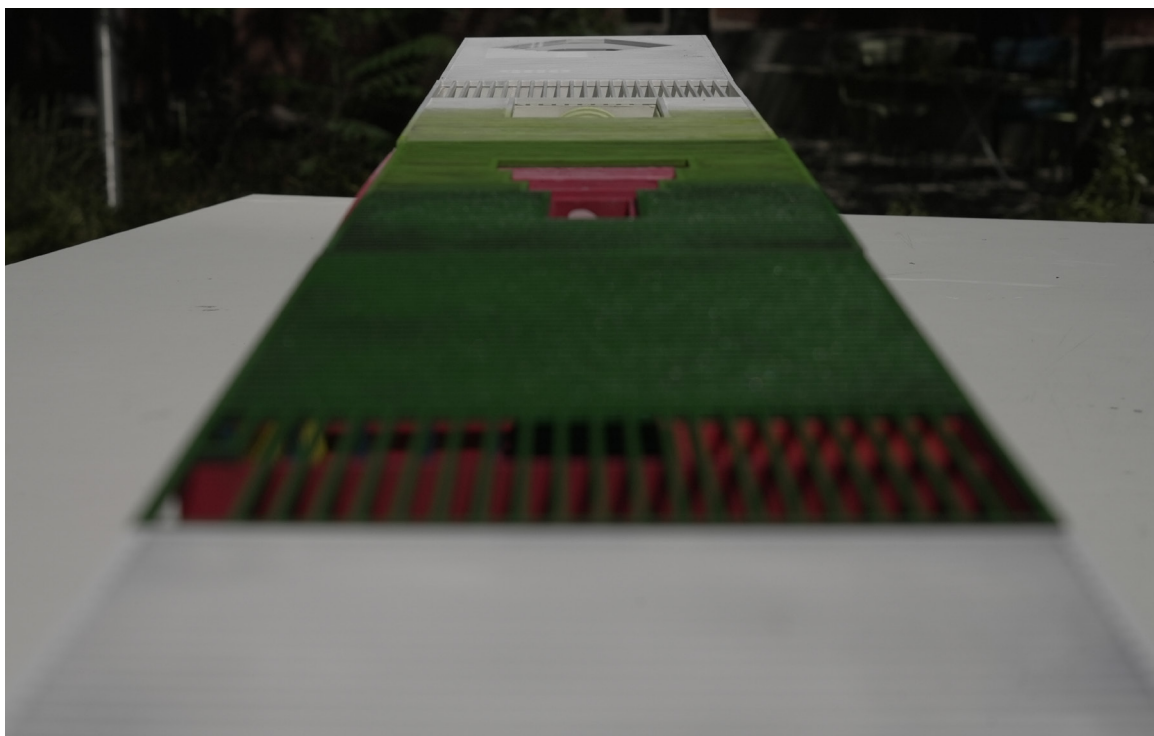
Aanvankelijk bestaat het tapijt uitsluitend uit schering- en inslagdraden. Naarmate de tijd vordert, voegt de wever echter iets toe aan het tapijt, waardoor het geleidelijk ingewikkelder en verfijnder wordt. Ik wilde dit concept in mijn ontwerp opnemen, waarbij het begin van de installatie pronkt met een overvloed aan schering- en inslagdraden, wat het startpunt van mijn reis betekent. Naarmate we verder in de installatie komen, wordt het steeds completer. De tekening hieronder laat zien dat ik niet alleen een tapijt weef, maar ook mezelf. Een tapijt dat mij wordt en ik word het tapijt.

Afbeelding 18: eigen tekening

Om het volgende onderdeel van mijn ontwerp volledig te begrijpen, moet men eerst het concept van het doorbreken van symmetrie in tapijten begrijpen. Hierdoor kunnen wevers de symmetrie van een patroon verstoren, ook wel “transformaties” genoemd. Deze transformaties kunnen worden onderverdeeld in vier typen: kleur, vorm, ruimte en patroon. (Bier, 1996)

In de aanvangsfase van de installatie creëerde ik een lege ruimte, die geleidelijk werd vervuld met schering- en inslagdraden. Symbolisch weerspiegelde dit mijn eigen persoonlijkheid, als een meisje dat nog moest ontdekken wat de wereld en haar uitdagingen inhielden, en zich bevond binnen haar comfortzone. Ik voelde me verbonden met een onbeschreven weefgetouw, in afwachting van het weven van mijn levensverhaal. Na verloop van tijd begon ik te dwalen in bepaalde gedachten. Ik vroeg me af of ik mijn ambities in Iran wel of niet kon verwezenlijken. Toen vond er een gebeurtenis plaats in mijn leven die leek op de diffractie van licht, waarbij het witte licht uiteenvalt wanneer het in aanraking komt met objecten. Deze uitdagingen hebben me doordrenkt met kleuren. Naarmate de installatie vorderde en ik me in mijn nieuwe thuis (België) bevond, vervagen de kleuren geleidelijk en worden ze vervangen door wit, dat in Perzische tapijten zuiverheid en neutraliteit symboliseert. Deze kleurverandering is een uitdrukking van mijn persoonlijke groei en transformatie terwijl ik me aanpaste aan mijn nieuwe omgeving. Het dient ook als een herinnering aan mijn vermogen om harmonie te vinden in een vreemde omgeving en de moed om een leven voor mezelf op te bouwen in een vreemd land. Zoals ik al eerder zei, kan mijn installatie zowel van rechts naar links als van links naar rechts worden geïnterpreteerd. We reizen van een niet-geweven witte ruimte naar de nieuwe versie van Mezelf, die ook wit.

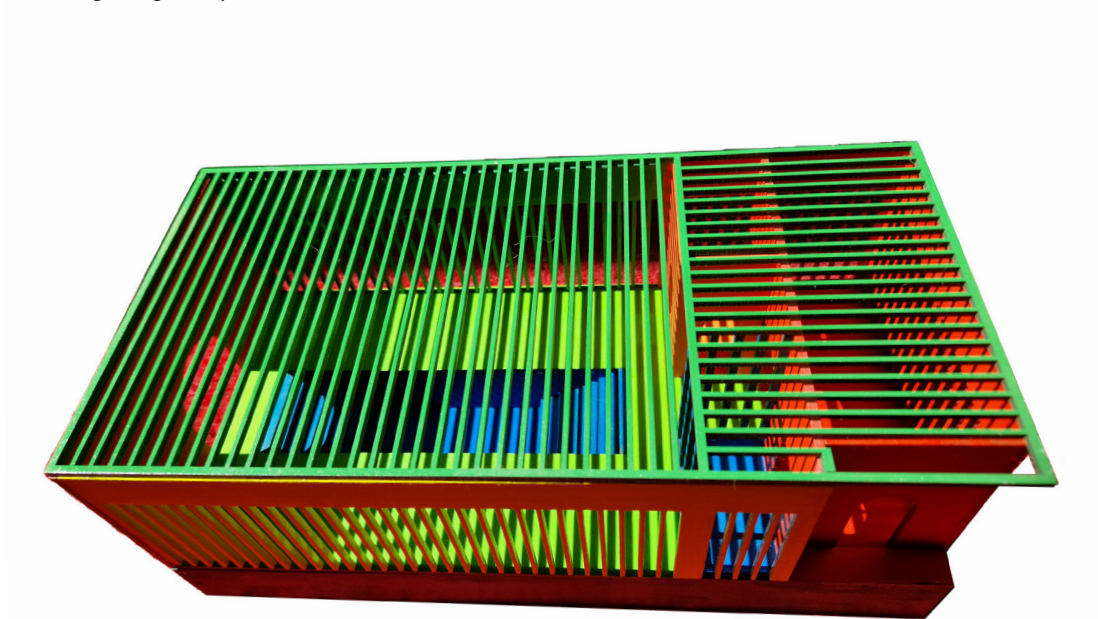

Afbeelding 19: Eigen maquette

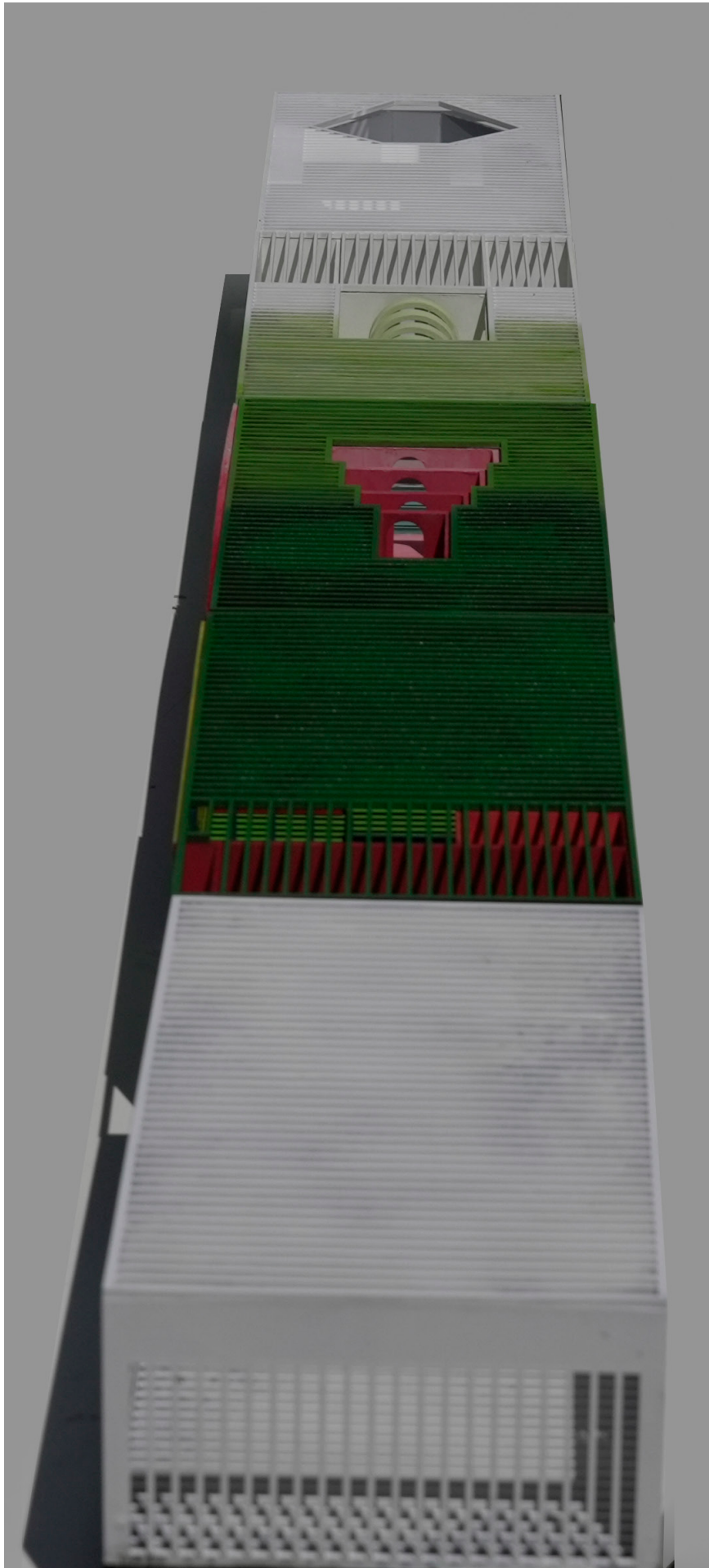
Bij het selecteren van symbolen om in mijn installatie te ontwerpen, koos ik er zorgvuldig vier uit die een persoonlijke betekenis hadden voor mijn levensverhaal. Om te beginnen heb ik het symbool van het universum gekozen om mijn gedachtenwereld weer te geven. Een ander symbool dat ik koos was de cipres, die wedergeboorte symboliseert en nauwkeurig weergeeft hoe ik me voelde nadat ik naar een nieuwe omgeving was verhuisd. Mihrab, een symbool dat de poort naar het paradijs vertegenwoordigt, was mijn derde keuze. Dit symbool staat voor mijn verwezenlijking van het behalen van een bachelordiploma in België, wat mijn eerste doel was en vele andere kansen voor mij opende. Ten slotte heb ik een symbool opgenomen dat zowel mannen als vrouwen vertegenwoordigt vanwege de beperkingen die ik in Iran heb ervaren.

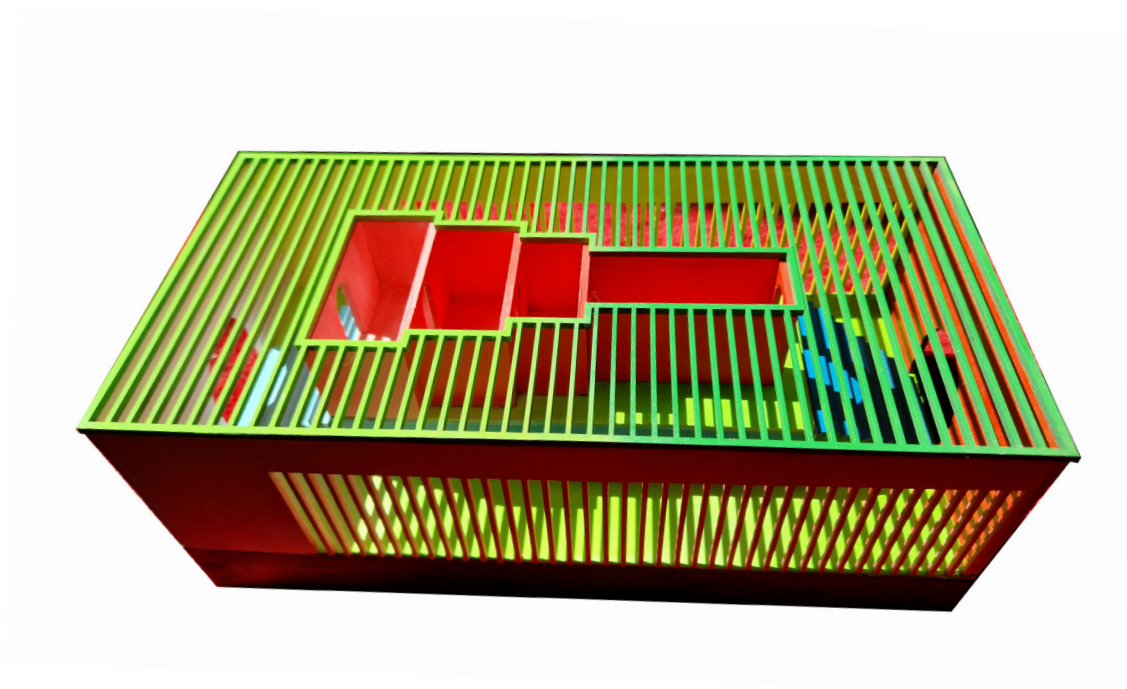
Afbeelding 20: Eigen maquette

Afbeelding 21: Eigen maquette

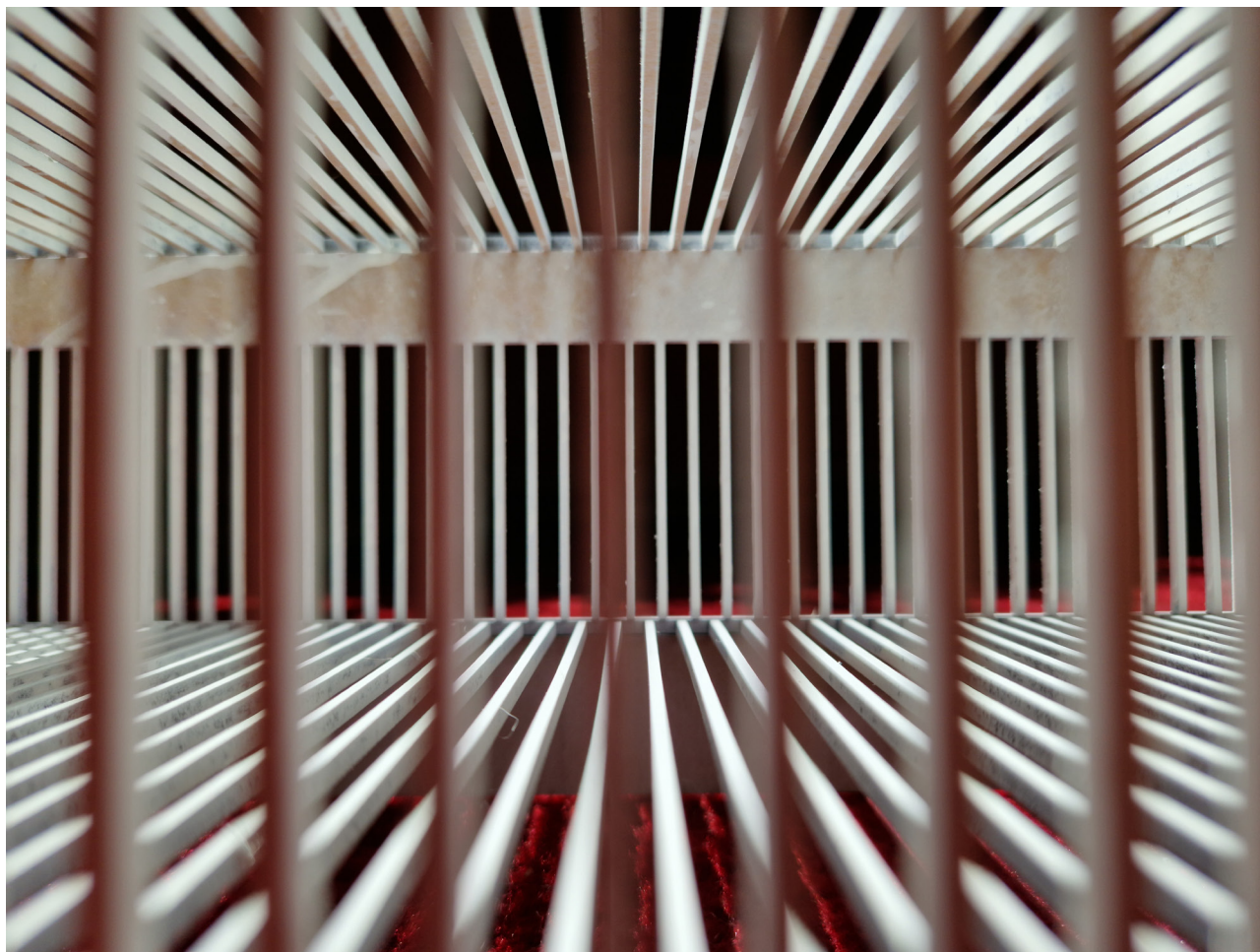
Afbeelding 22: Eigen maquette

Afbeelding 23: Eigen maquette

Afbeelding 24: Eigen maquette

Afbeelding 25: Eigen maquette

6.2 Perzische Tuinen een Verweven Pad van Groei

Zoals ik al vermeld heb, kan mijn installatie ook gelezen worden als Perzische tuinen. De ingang, het water en het paviljoen zijn de drie cruciale basiskenmerken van een Perzische tuin die ik in mijn installatie ook verwerkt heb.

6.2.1 Ingang

Als je mijn installatie binnenkomt, word je begroet door een ingang die dient als een symbolische grens tussen de buitenwereld en mijn innerlijke wereld. Het is alsof je een nieuwe wereld bent binnengestapt. Deze ingang is niet alleen een fysieke deuropening, maar ook een symbolische overgang tussen twee werelden van materie en betekenis. Het leidt je naar de toekomst en geeft je een blik in het onbekende.

6.2.2 Water

Water speelt een integrale rol in mijn leven, zoals ik eerder heb vermeld. Het dient als mijn katalysator om groots te dromen en buiten de grenzen van mijn vaderland te gaan. Aan het begin van de installatie vertegenwoordigt een klein, symbolisch zwembad met beperkte ruimte mijn aanvankelijke beperkingen. Naarmate de installatie vordert, breidt het zwembad zich echter uit en gaan er deuren open, waardoor het enorme potentieel wordt onthuld. Daarnaast geïnspireerd door het gebruik van de verschillende niveaus in de Perzische tuinen om het water te doen stromen, heb ik trappen in mijn ontwerp opgenomen en daardoor wilde ik dat mijn levensreis zou worden weergegeven, waarbij elke fase naar de volgende leidt.

6.2.3 Paviljoen

Aan het einde van mijn ontwerp staat een paviljoen dat geheel uit spiegels bestaat, waardoor ik de mogelijkheid heb om terug te kijken naar het verleden terwijl ik toch stevig in het heden sta. Ik heb alles achter me gelaten, maar ik draag nog steeds mijn identiteit en mijn roots mee. Ik heb mijn gedachten gegraveerd op de muur van het paviljoen, die alleen gelezen kan worden door voor het paviljoen te staan. Daarnaast worden mijn geschreven gedachten op de reflecteerde grond gereflecteerd en verstrengelt mijn levens vertellende tapijt net zoals hoe een wever zijn gedachten in de vorm van tapijt weeft. De spiegel is als een soort portaal waardoor ik door het verleden kan reizen. Ook zie ik het potentieel van de toekomst en alle mogelijkheden in de toekomst.

6.2.3.1 Spiegels door de Lens van Michel Foucault

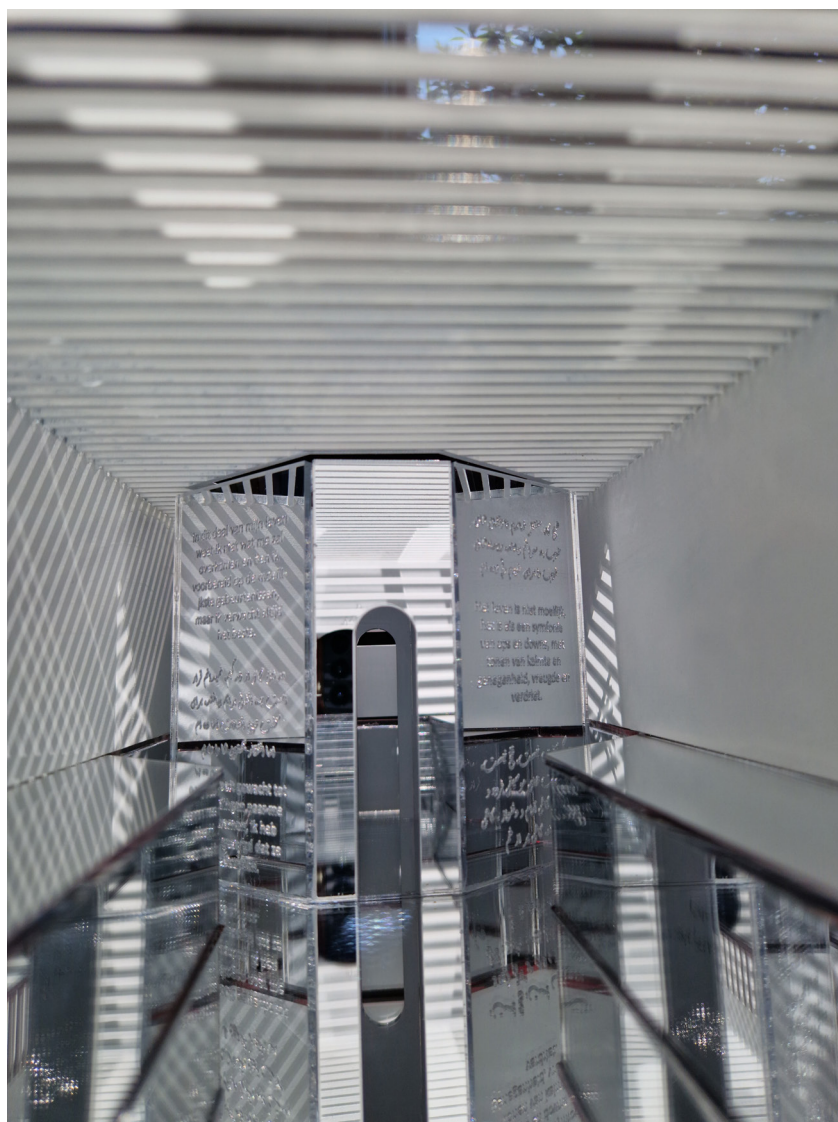
Hierbij vind ik het begrip heterotopie van filosoof Michel Foucault interessant omwille van de spiegels. Hij legt uit dat heterotopieën uit twee verschillende aspecten bestaan. Utopieën zijn plaatsen die zich niet op een precieze plaats bevinden, en toch op een abstracte manier bestaan - het zijn denkbeeldige sferen. Heterotopieën daarentegen kunnen worden beschouwd als een soort “gespeelde utopie”, waarin feitelijke ruimten op elkaar inwerken, elkaar weerspiegelen of omkeren, en dienen om het normale of conventionele te bekritisieren. Hij gelooft dat spiegels gezien kunnen worden als een utopie, omdat het een ‘plaatsloze’ plaats is waar men zichzelf kan zien in een onwerkelijke, virtuele ruimte, voorbij het fysieke oppervlak van de spiegel. Het is een soort portaal naar andere werelden, een wereld die weerbarstig is aan de onze en dat is de utopie van de spiegel. Het is ook een heterotopie in de zin dat de spiegel in de werkelijkheid bestaat, maar tegelijkertijd een tegenstelling creëert met onze eigen werkelijkheid. De spiegel biedt een alternatief perspectief, een andere manier om naar de wereld te kijken, en kan zelfs gezien worden als een manier om aan de fysieke werkelijkheid te ontsnappen en een andere te betreden. (Foucault, 1967)

6.3 Symbolische huis

Ten slotte zie ik mijn installatie als een symbolisch, langgerekt huis met een diepere betekenis dan alleen een fysieke structuur. Een iconisch huis dat uitdrukking geeft aan mijn identiteit, persoonlijkheid en culturele achtergrond. Het bevat elementen die voor mij als persoon in het algemeen belangrijk zijn.

Afbeelding 26: Eigen maquette

Afbeelding 27: Eigen maquette

7.Reflectie:

Voor mijn masterthesis heb ik onderzoek gedaan dat nauw verbonden is met een persoonlijk verhaal doordrenkt met culturele symbolen. Deze onderneming heeft geresulteerd in een dieper begrip van mezelf als ontwerper en heeft mijn perspectieven verbreed. Ik ben ook tot de conclusie gekomen dat het verkennen van persoonlijke ervaringen en culturele codes een onuitputtelijke bron van inspiratie kan zijn.

Door een installatie te creëren die een weerspiegeling van mijn innerlijke wereld is, heb ik de mogelijkheid gehad om culturele codes op een ruimtelijke manier te vertalen. Het heeft me in staat gesteld om te onderzoeken hoe ik mijn identiteit het beste kan uitdrukken door middel van een installatie. Ik heb ook inzicht gekregen in de manieren waarop culturele symbolen kunnen worden gebruikt om een visuele taal te creëren die een bepaalde boodschap of gevoel overbrengt.

Door mijn eigen ervaringen en overtuigingen ben ik gaan begrijpen dat een ruimte inherent onpartijdig is totdat ik er betekenis aan toeken. Door verschillende betekenislagen bloot te leggen, wordt mijn installatieontwerp ingewikkelder en aantrekkelijker. Toch heeft het ook het potentieel om te opereren als een op zichzelf staande entiteit zonder voorafgaande connotaties, waardoor de kijker de vrijheid krijgt om er zijn eigen interpretatie aan te geven.

Bovendien kan deze benadering door elke ontwerper worden gebruikt, ongeacht hun culturele achtergrond, om hun ideeën te verwoorden door middel van culturele representaties, waardoor een communicatie tussen henzelf en het publiek tot stand wordt gebracht. Het proces van zelfontdekking heeft ervoor gezorgd dat ik doorheen het proces een en het koppelen van persoonlijke ervaringen aan culturele codes kan dienen als katalysator voor persoonlijke groei en creativiteit.

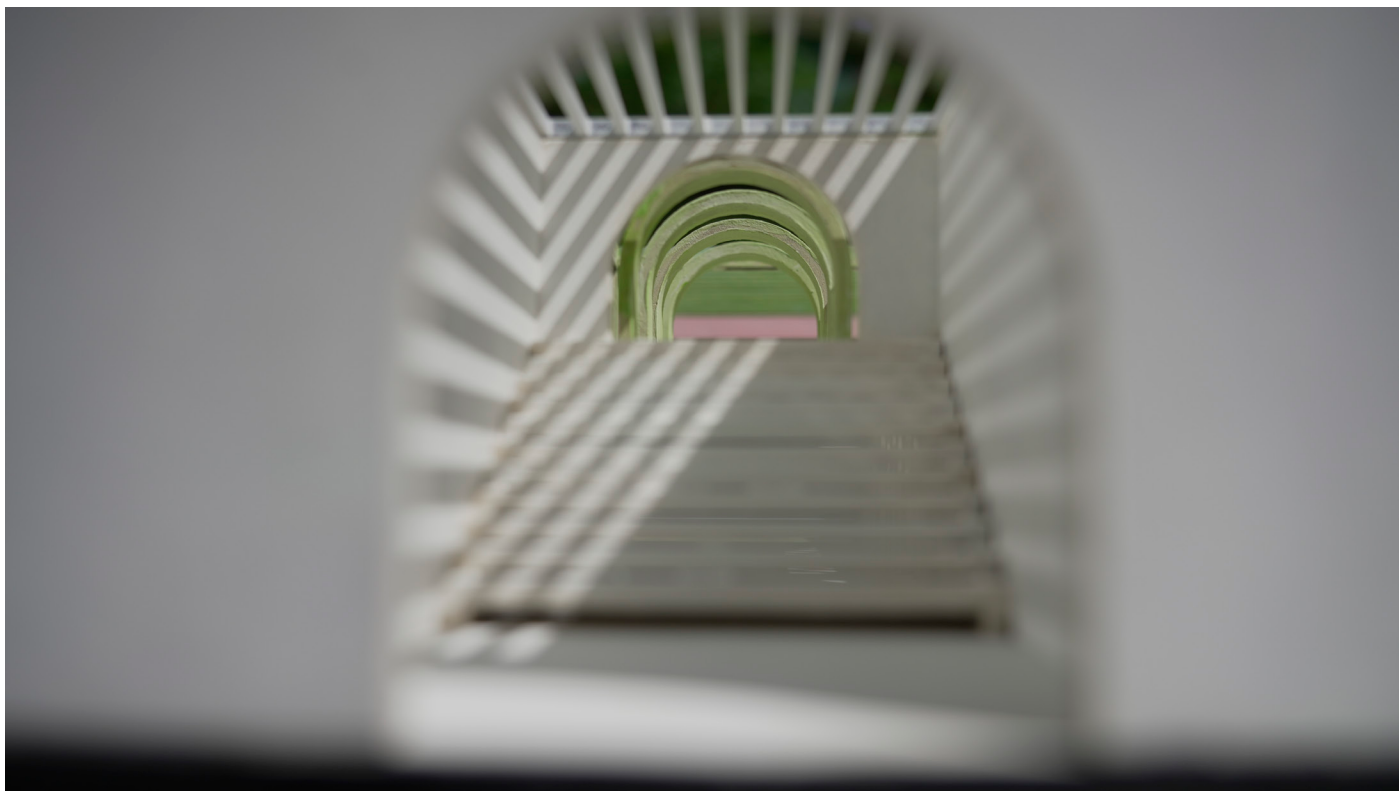
Bovendien kan deze benadering door elke ontwerper, ongeacht zijn culturele achtergrond, gebruikt worden om zijn ideeën uit te drukken door middel van culturele voorstellingen, waardoor er een communicatie ontstaat tussen hemzelf en het publiek. Het proces van zelfontdekking heeft mij in staat gesteld om persoonlijke ervaringen te verbinden en te combineren met culturele codes, wat kan dienen als een katalysator voor persoonlijke groei en creativiteit gedurende het proces.

Afbeelding 28: Eigen maquette

Afbeelding 29: Eigen maquette

Afbeelding 30: Eigen maquette

Afbeelding 31: Eigen maquette

8. Literatuurlijst:

Babayan, K., & Pifer, M. (2022). An Armenian Mediterranean: Words and Worlds in Motion. In K. Babayan & M. Pifer (Eds.), *Mediterranean Perspectives* (pp. 215).

Bavandian, A. (2017). Symbology of the pond in the field of ethics of Iranian Islamic architecture. Neyshabor University, Neyshabor, Iran. Department of Fine Arts - Architecture and Urban Planning.

Bier, C. (1996). *Symmetry & Pattern: The Art of Oriental Carpets* [Brochure of an exhibition organized by The Textile Museum, Washington, DC, on view 4 October 1996 - 23 February 1997].

Ghazizadeh-Tehrani, P. (1979). *Persian Rugs: Analysis of Selected Designs* (Master's thesis, Oklahoma State University).

Hosseini, S. R. H., Nik Etheqad, A. N., Uson Guardiola, E. G., & Armesto Aira, A. A. (2015). Iranian Courtyard Housing: The Role of Social and Cultural Patterns to Reach the Spatial Formation in the Light of an Accentuated Privacy (p. 2). *ACE (Architecture, City, and Environment)*

Javadi, A. A., & Fujieda, M. (2021). A Study of the Color in Persian Gabbeh Rug and Music. *International Journal of Music Science, Technology and Art (IJMSTA)*, 3(2), 27. Retrieved from http://www.ijmsta.com/Vol_3_2_Papers/IJMSTA_Paper_3.pdf

L. Mahmoudi Farahani, B. Motamed, E. Jamei (2016), *PERSIAN GARDENS: meanings, symbolism and design*, The Authors, Department of Geography, University of Bonn, Germany

Mansuri, A., & Ünlü, A. (2018). A Syntactic Approach to the Effect and the Role of Hayat and Riwaq in the Geometric Conception of Traditional Housing Architecture in Iran: Tabriz Houses (p. 48). Retrieved from ResearchGate: https://www.researchgate.net/publication/329027850_A_Syntactic_Approach_to_the_Effect_and_the_Role_of_Hayat_and_Riwaq_in_the_Geometric_Conception_of_Traditional_Housing_Architecture_in_Iran_Tabriz_Houses

Michel Foucault (1967), *OF OTHER SPACES: Utopias and Heterotopia*, from: *Architecture / Mouvement/ Continuité*, October, 1984; ("Des Espace Autres," March 1967 Translated from the French by Jay Miskowicz)

Samavat, R. (2008). The Persian Carpet. Sydney Studies in Religion, 1 (1), 87-92.

Sachs, D. E. (2023). My Persian Carpet: A Family and Cultural Legacy (pp. 1-2). London Academic Publishing Ltd.: Arts & Humanities Journals. <https://core.ac.uk/reader/236061780>

Shahri, Kavoos., & Henareh Ashgehsou, Shabnam. (2019). Analysis and Study of Geometry of Persian Carpets with Geometry and Architecture Approach. SCI (Science Arena Publications Specialty Journal of Architecture and Construction), 2019, Vol, 5 (3): 92-93.

Afbeeldingen:

Afbeelding 1: interviews met de Iraanse gemeenschap in België (eigen tekeningen)

Afbeelding 2: interviews met de Iraanse gemeenschap in België (eigen tekeningen)

Afbeelding 3: interviews met de Iraanse gemeenschap in België (eigen tekeningen)

Afbeelding 4: interviews met de Iraanse gemeenschap in België (eigen tekeningen)

Afbeelding 5: Grafische analyse van het tapijt (Eigen tekeningen)

Afbeelding 6: Grafische analyse van het tapijt (Eigen tekeningen)

Afbeelding 7: Grafische analyse van het tapijt (Eigen tekeningen)

Afbeelding 8: Grafische analyse van het tapijt (Eigen tekeningen)

Afbeelding 9: Grafische analyse van het tapijt (Eigen tekeningen)

Afbeelding 10: Grafische analyse van de binnentuinen (Eigen tekeningen)

Afbeelding 11: Herkenbare herinneringen voor de Iraanse mensen in de binnentuinen (eigen tekeningen)

Afbeelding 12: Herkenbare herinneringen voor de Iraanse mensen in de binnentuinen (eigen tekeningen)

Afbeelding 13: Herkenbare herinneringen voor de Iraanse mensen in de binnentuinen (eigen tekeningen)

Afbeelding 14: Herkenbare herinneringen voor de Iraanse mensen in de binnentuinen (eigen tekeningen)

Afbeelding 15: Grafische analyse van de stadstuinen (eigen tekeningen)

Afbeelding 16: Chehel sotoun tuin in Isfahan, Iran (eigen tekening)

Afbeelding 17: Stadstuin in Isfahan, het gebruik van verschillende niveaus (eigen tekening)

Afbeelding 18: Ik ben het tapijt (eigen tekening)

Afbeelding 19: Maquette van ontworpen installatie (eigen werk) foto door Soroush Helali

Afbeelding 20: Niet gewoven ruimte (eigen maquette)

Afbeelding 21: Tweede deel van de installatie (eigen maquette)

- Afbeelding 22: Installatie in zijn geheel (eigen maquette) foto door Soroush Helali
- Afbeelding 23: Derde deel van de installatie (eigen maquette)
- Afbeelding 24: Vierde deel van de installatie (eigen maquette)
- Afbeelding 25: Detail van niet gewoven ruimte (eigen maquette)
- Afbeelding 26: Spiegelende paviljoen, gewoven woorden (eigen maquette) foto door Soroush Helali
- Afbeelding 27: Spiegelende paviljoen, gewoven woorden (eigen maquette)
- Afbeelding 28: Eerste deel van de installatie, sfeerbeeld (eigen maquette)
- Afbeelding 29: Eerste deel van de installatie, sfeerbeeld (eigen maquette)
- Afbeelding 30: Derde deel van de installatie, sfeerbeeld (eigen maquette)
- Afbeelding 31: Spiegelende paviljoen (eigen maquette)